

РЕШЕНИЕ

№ 5011

гр. София, 02.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. III-Б СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Теменужка Симеонова

Членове: Хрипсима К. Мъгърдичян
Георги Кацаров

при участието на секретаря Михаела Огн. Митова
като разгледа докладваното от Теменужка Симеонова Въззивно гражданско дело № 20231100502323 по описа за 2023 година

С решение от 23.12.2022 г. по гр.д. № 3333/22 г., СРС, ГО, 126 състав е **възстановил** запазената част на **А. Б. Л.**, ЕГН ***** от наследството на Б. Л.Я., починал на 18.10.2021 г., в размер на 1/2 /една втора/, като е **намалил** на основание чл. 30 ЗН с 1/2/една втора/ **универсално завещателно разпореждане**, извършено от Б. Л.Я. в полза на Ю. Л. Х., ЕГН ***** **със саморъчно завещание от 20.9.2021 г.**, обявено на 03.11.2021 г., акт № 90, рег. № 8594, том 5/2021 г. на нотариус с район на действие СРС, рег. № 268 на НК, вписано в СВ - гр. София с рег. № 88702/25.11.2021 г., акт № 19, том XVI, дело № 68893. Допуснал е извършването на **съдебна делба** между **А. Б. Л.**, ЕГН ***** и **Ю. Л. Х.**, ЕГН ***** **на: А/ правото на собственост върху следните недвижими имоти: 1/ поземлен имот с идентификатор 68134.1930.455** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, находящ се в гр. София, район Витоша, кв, „Павлово“, ул. „*****, с площ 625 квадратни метра, трайно предназначение на територията: урбанизирана, начин на трайно ползване: **ниско застрояване /до 10 м/**, номер по предходен план: 455, квартал 224, парцел XVII, при

съседни: имоти с идентификатори 68134.1930.456, 68134.1930.457, 68134.1930.458, 68134.1930.454 и 68134.1930.712; 2/ разположената в поземления имот **сграда с идентификатор 68134.1930.455.1** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ от 82,00 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: **жилищна сграда- еднофамилна**; 3 / разположената в поземления имот **сграда с идентификатор 68134.1930.455.7** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ от 21 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: **хангар, депо, гараж**; 4/ **самостоятелен обект в сграда с идентификатор 68134.203.416.1.8** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-50/20.6.2016г. на изпълнителния директор на АГКК, представляващ апартамент № 8, адрес: гр. София, район Красно село, ул. „*****”, с площ от 47,90 квадратни метра, посочена в нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот № 115, том II, рег. № 6689, дело № 282/2001 г. на нотариус с район на действие СРС, вписан в регистъра на НК под № 031, предназначение: жилище, апартамент, нива на обекта: 1, находящ се в жилищна сграда със смесено предназначение с идентификатор 68134.203.416.1, разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.203.416, при съседни на самостоятелния обект: на същия етаж - имоти с идентификатори 68134.203.416.1.7 и 68134.203.416.1.5, под обекта - имот с идентификатор 68134.203.416.1.4, над обекта - имот с идентификатор 68134.203.416.1.12, **заедно с описаните в документа за собственост прилежащо към него мазе № 13**, с площ 3,00 квадратни метра, при съседни: мазе № 7, коридор, ул. „***** Иречек“, калкан, **заедно с 2,63 % идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото**; Б/ **правото на собственост върху моторно превозно средство със специално предназначение**, рег. № ***** представляващо **къмпинг автомобил**, марка Мицубиши Л, рама № JMBL038PPGU400434, двигател № 4D65GS7843, цвят: бежов, намиращ се в държане на Ю. Л. Х., ЕГН *******, при следните ДЯЛОВЕ:**

- 1/2 идеална част за А. Б. Л., ЕГН *****;
- 1/2 идеална част за Ю. Л. Х., ЕГН *****.

Отхвърлил е предявения от А. Б. Л., ЕГН ***** срещу Ю. Л. Х., ЕГН ***** иск за допускане до съдебна делба на правото на

собственост върху следните недвижими имоти, разположени в описания по-горе поземлен имот с идентификатор 68134.1930.455, а именно: сграда с идентификатор 68134.1930.455.2 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ: 7 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: **постройка на допълващо застрояване**; сграда с идентификатор 68134.1930.455.3 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ: 6,00 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: **постройка на допълващо застрояване**, сграда с идентификатор 68134.1930.455.4 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ: 15 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: **постройка на допълващо застрояване**; сграда с идентификатор 68134.1930.455.5 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ: 61 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: **постройка на допълващо застрояване**; сграда с идентификатор 68134.1930.455.6 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ: 23 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: **постройка на допълващо застрояване**.

Отменил на основание чл. 537, ал. 2, изр. 3 ГПК: 1/ констативен нотариален акт за собственост на недвижими имоти, придобити по завещание № 7, том I, рег. № 369, дело № 4/2022 г. на нотариус, вписан в регистъра на НК с № 444, район на действие СРС, в частта, с която Ю. Л. Х., ЕГН ***** **е признат за собственик по завещание на 1/2 идеални части** от следните недвижими имоти: 1/ поземлен имот с идентификатор **68134.1930.455** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, находящ се в гр. София, район Витоша, кв, „Павлово“, ул. „*****“, с площ **625 квадратни метра**, трайно предназначение на територията: **урбанизирана**, начин на трайно ползване: **ниско застрояване /до 10 м/**, номер по предходен план: 455, квартал 224, парцел XVII, при съседи: имоти с идентификатори 68134.1930.456, 68134.1930.457, 68134.1930.458, 68134.1930.454 и 68134.1930.712; 2/ разположената в поземления имот **сграда** с идентификатор 68134.1930.455.1 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ от 82,00 квадратни метра, брой етажи: **1**, предназначение: **жилищна сграда - еднофамилна**; 3/ разположената в поземления имот **сграда** с идентификатор 68134.1930.455.7 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ от 21 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: **хангар, депо**,

гараж, 2. констативен нотариален акт за собственост на недвижим имот, придобит по завещание № 6, том I, рег. № 367, дело № 3/2022 г. на нотариус, вписан в регистъра на НК с № 444, район на действие СРС, в частта, с която Ю. Л. Х., ЕГН ***** **е признат за собственик по завещание на 1/2 идеална част** от самостоятелен обект в сграда с идентификатор 68134.203.416.1.8 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-50/20.6.2016 г. на изпълнителния директор на АГКК, представляващ апартамент № 8, адрес: гр. София, район Красно село, ул. „*****“, с площ от 47,90 квадратни метра, посочена в нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот № 115, том II, рег. № 6689, дело № 282/2001 г. на нотариус с район на действие СРС, вписан в регистъра на НК под № 031, предназначение: **жилище, апартамент**, нива на обекта: 1, находящ се в жилищна сграда със смесено предназначение с идентификатор 68134.203.416.1, разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.203.416, при съседни на самостоятелния обект: на същия етаж - имоти с идентификатори 68134.203.416.1.7 и 68134.203.416.1.5, под обекта - имот с идентификатор 68134.203.416.1.4, над обекта - имот с идентификатор 68134.203.416.1.12, заедно с описаните в документа за собственост прилежащо към него мазе № 13, с площ 3,00 квадратни метра, при съседни: мазе № 7, коридор, ул. „***** Иречек“, калкан, заедно с 2,63 % идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото. **Осъдил е** Ю. Л. Х., ЕГН ***** да заплати на А. Б. Л., ЕГН ***** на основание чл. 78, ал. 1 ГПК сумата **450 лева**, представляваща разноски по делото за адвокатско възнаграждение.

Решението е обжалвано изцяло с въззивна жалба от ответницата Ю. Л. Х., ЕГН ***** с постоянен адрес: гр.София, СО, ул.„*****“, чрез пълномощника адвокат Р. А., със съдебен адрес: гр.София, ***** с мотиви, изложени в жалбата. Твърди се, че по делото не е установена основателността на конститутивния иск с правна квалификация чл.30 ЗН, а оттам и на предявения конститутивен иск за делба. Не е доказано по категоричен начин универсалния характер на процесното завещателно разпореждане, което завещателят Б. Л.Я. е оставил в полза на своята сестра ответницата Ю. Л. Х.. Съдът не е извършил тълкуване на действителната воля на завещателя, а само е посочил, че същата била ясна, тъй като той употребява думата „цялото“ движимо и недвижимо имущество, което според първоинстанционния съд е достатъчно и отнемало всякакво съмнение за точната воля на лицето. Съдът не отдава значение и дори не коментира последвалото точно, изчерпателно индивидуализиране от страна на завещателя на имуществото /движимо и недвижимо/, което завещава на неговата сестра/. При възникнал спор относно характера на завещанието, волята на завещателя подлежи на тълкуване и установяване при спазване на общото правило на чл. 20 от ЗЗД за тълкуване на договорите, отчитайки разпоредбата и на чл. 44 от ЗЗД. При наличие на спор за характера на завещанието и дали то следва да бъде квалифицирано като универсално или частно, разграничителният критерий е установен от

законодателя в чл. 16 от ЗН. Той се състои в обхвата на разпореденото със завещанието имущество, като при тълкуване на волята на завещателя следва да се има предвид и дали наследството се изчерпа или не се изчерпва само с предмета на завещанието. В конкретния случай наследството не се изчерпва само и единствено с имуществото, предмет на завещанието, а отделно от него завещателят е притежавал още и парична сума по банкова сметка, която не е включил в предмета на завещателното разпореждане. Това обстоятелство е пренебрегнато от първоинстанционния съд при преценката си за характера на завещателното разпореждане, като е посочил на стр. 5 от обжалваното решение: „Щом няма воля единственият му наследник по закон да получи някакво имущество, очевидно счита, че всичко прехвърля на бенефициера“. Този извод на съда не отговаря на истината, а напротив, завещателят е имал воля неговата дъщеря, единствен наследник по закон /ищца по делото/ да получи негово имущество след смъртта му, изразяващо се в паричната сума, възлизаща на 9 826, 68 лв., която не е предмет на завещателното разпореждане. На стр. 2 от завещателното разпореждане завещателят е направил пояснение, което е тълкувано от първоинстанционният съд едностранчиво, избирателно и необективно. Завещателят е посочил и обяснил защо не оставя „нищо от горепосоченото имущество-предмет на завещателното разпореждане/ на дъщеря си, негов единствен наследник по закон. Но никъде в текста на това пояснение, завещателят не посочва, че волята му е да остави законния си наследник без някакво наследство, нито това може да се изведе по тълкувателен път. Напротив, той посочва, че е осигурил своята дъщеря, като е построил „два етажа от триетажна къща в гр. София, кв. Горна баня, ул. Отдох 23 “ за семейството си и в частност за своята дъщеря, която след развода с майката е останала да живее именно на горепосочения адрес. Това обстоятелство следва да бъде разгледано в съвкупност с обстоятелството, че имуществото, предмет на завещателното разпореждане, не изчерпва наследството на завещателя. Моли съда да приеме като основание за наличие на воля у завещателя единствено конкретно посоченото от него имущество да премине в собственост на ответницата след неговата смърт, придаващо ѝ качеството на заветник, а не на наследник.

Освен това, по делото няма събрани доказателства за наличие на приемане на наследството по опис от страна на ищцата, което е материална предпоставка за упражняване на правото да се иска възстановяване на запазена част спрямо заветник, тъй като ответницата е лице извън кръга на наследниците по закон, съгласно разпоредбата на чл.30, ал.2 от ЗН и по смисъла на възприетото стеснително тълкуване на закона в Тълкувателно решение № 1/2005 г. на ОСГК на ВКС, съгласно което „наследници по закон“ обхваща **само призованите да наследяват лица**, а не всички посочени в чл. 5-9 от ЗН наследници.. Това е материална предпоставка и правнорелевантен факт, обуславящ упражняване на право на възстановяване на запазена част спрямо заветник. В този смисъл, в отговора на исковата молба е направено възражение за неспазване на срока по чл. 61 от ЗН за приемане на наследство

по опис, по което възражение първоинстанционният съд също не се произнесъл в обжалваното решение. Сроктът за приемане на наследството е тримесечен, който тече от момента, в който наследникът е узнал за откриването на наследството. Твърди се, че този срок е изтекъл за ищцата, тъй като по делото има събрани доказателства /1 бр. удостоверение за наследници № РВТ21-УГ01-17144/29.12.2021 г., изд. от СО, р-н Витоша и 1бр. Препис- извлечение от акт за смърт № 0769 от дата 18.10.2021 г., издаден от СО, р-н Витоша също на датата 29.12.2021г./, от които може да се направи обоснован извод, че най-късно на датата 29.12.2021 г. ищцата е узнала за смъртта на наследодателя, но в следствие на свое бездействие в продължение на тримесечния законов срок **е пропуснала** да предприеме правни и фактически действия по приемане на наследство по опис, като така е загубила възможността да реализира правото да се иска възстановяване на запазена част от наследство спрямо заветник, който не е призован към наследяване. В обжалваното решение първоинстанционният съд дори не е разгледал и не се е произнесъл по направеното от ответника възражение в тази насока. Първоинстанционният съд е посочил в решението си, че е ирелевантно за характера на завещателното разпореждане как страните по делото субективно го тълкуват- дали като частно, дали като общо, универсално. Съдът е именно органът, който трябва да внесе яснота и да изясни противоречията при наличие на спор относно характера на дадено завещателно разпореждане, но винаги и всякога след изследване на действителната воля на завещателя. При тълкуване и изясняване на действителната воля на завещателя следва текста на завещателното разпореждане да бъде съпоставен и с останалите доказателства по делото и така в съвкупност да се изясни какво всъщност завещателят е целял със завещанието, като се вземе предвид основаният разграничителен критерий, квалифициращ го като универсално или частно, който е в обхвата на разпореденото със завещанието. В конкретни случаи, наследството на завещателя не се изчерпа само с предмета на завещанието, тъй като освен изброените в него недвижими и движими вещи, същият е разполагал с парични средства /движими вещи /в своя банкова сметка, по отношение на които той не е изразил воля да преминат в собственост на неговата сестра за след смъртта му. Това е обстоятелство, което е пренебрегнато от първоинстанционния съд, споменаващ го бегло, при това в контекста на ирелевантност на действия на ищцата като законен наследник, като се подчертава, че това, че тя лично е поискала и получила от Банка ДСК“ ЕАД цялата налична сума, легитимирайки се като единствен наследник по закон няма никакво отношение към характера на завещанието и дори посочва, че към момента, в който ищцата е сторила това 08.01.22г. според текста на обжалваното решение, но вярната дата е 06.01.22 г., съгласно приетото по делото писмо от „Банка ДСК АД с изх. №16-10-01107/1/ 03.02.22г./, няма доказателства тя да е била запозната с наличието и съдържанието на завещанието. Това не отговаря на истината и аргумент в полза на това твърдение е, че саморъчното завещание е обявено на датата 03.11.2021 г.,

посредством Протокол за обявяване на саморъчно завещание и е вписано в Имотния регистър по партидата на недвижимите имоти през м.ноември 2021 г., като именно ищцата е приложила по делото доказателства за това. Следователно тя е знаела /или е могла да научи/ за извършеното завещание още през м.ноември 2021 г., каквато именно правна функция и действие има вписването по партидата на недвижимите имоти в имотния регистър. На следващо място в горепосоченото приложено и прието като доказателство по делото писмо с изх. №16-10- 01107/1/03.02.22г./на „Банка ДСК“ ЕАД, е посочено, че ищцата е представила пред банката Удостоверение за наследници № PBT21-УГ4283/18.11.2021г, изд. от СО, Р-н Витоша, което показва, че същата е научила месец по-рано от твърдяната от нея дата- 29.12.2021 г. Ето защо, съдът е направил едностранчив и нелогичен извод, че ищцата не е била запозната с наличието и съдържанието на завещанието към датата 06.01.2022 г. Моли съда да постанови решение, с което да бъде отменено обжалваното и да бъдат отхвърлени предявените от ищцата конститутивни искове, като неоснователни. Претендира присъждане на разноски за двете съдебни инстанции, включително адвокатско възнаграждение.

Ответникът по въззивната жалба А. Б. Л., ЕГН *****, с адрес: гр.София, кв. „Горна баня“, ул. „****“, чрез пълномощника по делото адвокат Н. Ш. от САК е депозирал писмен отговор, наречен възражение, в който оспорва същата и моли да бъде оставена без уважение. Претендира разноски за настоящата инстанция.

СГС намира, че въззивната жалба е подадена в срока по чл.259, ал.1 от ГПК от надлежна страна и е процесуално допустима.

Съгласно разпоредбата на чл.269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта-в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Обжалваното решение е валидно, не е постановено в нарушение на правните норми, които уреждат условията за валидност на решенията-постановено е от съд с правораздавателна власт по спора, в законен състав, в необходимата форма и с определено съдържание, от което може да се извлече смисъла му. Ето защо, съдът следва да се произнесе по неговата правилност.

От фактическа страна:

Предявени са конститутивен иск с правна квалификация чл. 30 ЗН и конститутивен иск за делба на наследство.

Ищецът А. Б. Л. твърди, че е наследник по закон от първи ред на Б. Л.Я., починал на 18.10.2021 г. По силата на универсално завещание от 20.9.2021 г. наследодателят се е разпоредил за след смъртта си в полза на

ответника Ю. Л. Х. с цялото си движимо и недвижимо имущество, с което завещание е нахърнена запазената му част от наследството. Счита, че при уважаване на иска за намаляване на завещателното разпореждане по силата на наследствено приемство по закон и по завещание между страните възниква съсобственост върху следните недвижими имоти: **1/ поземлен имот с идентификатор 68134Л930.455** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, находящ се в гр. София, район Витоша, кв. „Павлово“, ул. „*****“, с площ 625 квадратни метра, трайно предназначение на територията: урбанизирана, начин на трайно ползване: **ниско застрояване** /до 10 м/, номер по предходен план: 455, квартал 224, парцел XVII, при съседи: имоти с идентификатори 68134.1930.456, 68134.1930.457, 68134.1930.458, 68134.1930.454 и 68134.1930.712; **2/ разположената в имота сграда с идентификатор 68134.1930.455.1** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ по скица: 82 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: жилищна сграда - еднофамилна; **3/ разположената в имота сграда с идентификатор 68134.1930.455.2** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ от 7 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: постройка на допълващо застрояване; **4/ разположената в имота сграда с идентификатор 68134.1930.455.3** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД- 18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ от 6,00 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: постройка на допълващо застрояване; **5/ разположената в имота сграда с идентификатор 68134.1930.455.4** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ от 15 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: постройка на допълващо застрояване; **6/ разположената в имота сграда с идентификатор 68134.1930.455.5** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ от 61 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: постройка на допълващо застрояване; **7/ разположената в имота сграда с идентификатор**

68134.1930.455.6 по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД-18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ от 23 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: постройка на допълващо застрояване; 8/ **разположената в имота сграда с идентификатор 68134.1930.455.7** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД- 18-68/02.12.2010 г. на изпълнителния директор на АГКК, със застроена площ: 21 квадратни метра, брой етажи: 1, предназначение: хангар, депо, гараж; 9/ **самостоятелен обект в сграда с идентификатор 68134.203.416.1.8** по кадастралната карта и кадастралните регистри, одобрени със заповед № РД- 18-50/20.6.2016 г. на изпълнителния директор на АГКК, представляващ апартамент № 8, адрес: гр. София, район Красно село, ул. "*****", с площ 47,90 квадратни метра, съгласно нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот № 115, том II, рег. № 6689, дело № 282/2001 г. на нотариус с район на действие СРС, вписан в регистъра на НК под № 031, предназначение: жилище, апартамент, нива на обекта: 1, находящ се в жилищна сграда със смесено предназначение с идентификатор 68134.203.416.1, разположена в поземлен имот с идентификатор 68134.203.416, при съседни на самостоятелния обект: на същия етаж — имоти с идентификатори 68134.203.416.1.7 и 68134.203.416.1.5, под обекта - имот с идентификатор 68134.203.416.1.4, над обекта - имот с идентификатор 68134.203.416.1.12, заедно с прилежащото към него мазе № 13, с площ 3,00 квадратни метра, при съседни по описания документ за собственост: мазе № 7, коридор, ул. „***** Иречек“, калкан, заедно с 2,63 % идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото. Твърди, че на същото основание между страните е налице съсобственост и върху МПС със специално предназначение с рег. № ***** представляващо къмпинг автомобил, марка Мицубиши Л, рама № JMBL038PPGU400434, двигател № 4D65GS7843; цвят: бежов. Ето защо моли съда да намали завещателното разпореждане и да му възстанови запазената част от наследството. Моли съда да допусне делба на описаните по-горе недвижими имоти и автомобил при равни квоти. С молба от 04.4.2022 г. ищецът иска да бъдат отменени два броя констативни нотариални актове, с които ответникът е признат за титуляр на правото на собственост върху процесиите недвижими имоти.

Ответникът Ю. Л. Х. оспорва исквете, като заявява, че завещателното

разпореждане е частно, а ответникът не може да реализира правото си по чл. 30 ЗН, тъй като не е приел наследството на баща си по опис. Поради липсата на предпоставки за уважаване на иска по чл. 30 ЗН между страните не била налице съсобственост върху описаните недвижим имоти и МПС. Ето защо счита за неоснователен и иска за делба.

От правна страна:

Относно иска по чл.30 от ЗН:

Съгласно чл. 30, ал. 1 ЗН наследник с право на запазена част, който не може да получи пълния размер на тази част поради завещания или дарения, може да иска намалението им до размера, необходим за допълване на неговата запазена част, след като прихване направените в негова полза завети и дарения с изключение на обичайните дарове. По делото е представено удостоверение за наследници, от което се установява, че ищецът е дъщеря и следователно наследник по силата на чл. 5, ал. 1 ЗН на Б. Л.Я., починал на 18.10.2021 г. Съгласно разпоредбата на чл. 29 ЗН низходящите са сред кръга на лицата, имащи право на запазена част от наследството. В настоящия случай ищецът е единствен наследник по закон на баща си /чл. 5, ал. 1 ЗН/. За определяне на размера на запазената част приложима е разпоредбата на чл. 29, ал. 1, пр. 1 ЗН, съгласно която запазената част на низходящи /включително и осиновените/, когато наследодателят не е оставил съпруг, при едно дете или низходящи, е 1/2 от имуществото на наследодателя. Следователно запазената част на детето е 1/2 от имуществото на наследодателя, а разполагаемата част също е в размер на 1/2.

По делото е представено саморъчно завещание, видно от което на 20.9.2021 г. наследодателят се е разпоредил за след смъртта си в полза на сестра си, ответника Ю. Л. Х.. Не се оспорва, че завещанието е написано и подписано от завещателя, като СГС също намира, че документът съдържа всички необходими реквизити, предвидени в чл. 25 ЗН.

Спорно пред настоящата инстанция е дали посоченото завещание има характер на универсално такова или с него в полза на ищеца е направен завет, т.е дали завещателното разпореждане е общо или частно.

Приема се безпротиворечиво в съдебната практика на ВКС, че от дадените в чл.16, ал.1 и ал.2 ЗН легални определения на понятията "общо завещателно разпореждане" и "завет", е видно, че установеният от

законодателя разграничителен критерий между тях е в обхвата на разпореденото със завещанието имущество. Общо е завещанието, което има за предмет цялото или дробна част от цялото имущество на завещателя, разбирано като съвкупност от имуществени права и задължения, които не се прекратяват с неговата смърт, докато заветът представлява разпореждане с отделен предмет от това имущество. Законът не поставя изискване при съставяне на универсално завещание завещателят изрично да посочи, че се разпорежда с цялото си имущество, съобразно употребените в чл.16, ал.1 ЗН изрази. Обстоятелството, че завещанието съдържа изброяване на конкретно имущество, което се завещава, не е достатъчно същото да се квалифицира като завет по смисъла на чл.16, ал.2 ЗН, тъй като няма пречка намерението на завещателя да се разпорежи с цялото си имущество да бъде обективизирано и чрез посочване на отделни предмети от него, които той счита, че формират съвкупността (така решение № 269/29.09.2012 г. по гр. д. № 410/2011 г. на ВКС, 1-во г.о.) Без съмнение се приема още, че при тълкуване волята на завещателя следва да се прилага правилото на чл.20 ЗЗД. В практиката се приема също, че когато завещателят е посочил, че завещава "всичките си движими и недвижими имоти", които ще останат след смъртта му, предвид това, че завещанието не се отнася до единично определено имущество, а съдържа разпореждане относно цялото имущество на завещателя, същото е общо и придава на лицето, в чиято полза е направено качеството на наследник (така решение № 803/05.01.2011 г. по гр. д. № 1616/2009 г. на ВКС, 4-то г.о.)

В конкретния случай Б. Л.Я. е оставил саморъчно завещание от 20.09.2021 г., препис от което е представен по делото. В него завещателят ясно е изразил волята си, като е посочил, че завещава на сестра си Ю. Л. Х. „цялото си движимо имущество, състоящо се...“, след което изброява пет моторни превозни средства, както и „цялото си недвижимо имущество, състоящо се от ...“, след което изброява процесните недвижими имоти. Настоящият съдебен състав намира, че при тълкуване волята на завещателя следва да се приеме, че тя е била сестра му единствена да наследи цялото имущество на Б. Л.Я., а не само някаква част от него. Изразът "цялото мое движимо и недвижимо имущество" е достатъчен да обоснове горния извод. По-нататък, след подписа завещателят е поясnil, че на дъщеря си А. Б. Л. „не завещава нищо от гореизложеното в моето завещание“, защото дъщеря му от дълги години е прекъснала връзката си с него, а и той я е осигурил с два етажа

от триетажната къща, находяща се в Горна Баня, ул. “*****” и след развода дъщеря му е останала да живее на ул. “*****”. Относно твърдението, че завещателят е имал и банков влог, поради което имуществото, предмет на завещателното разпореждане, не изчерпва наследството на завещателя, СГС приема следното:

Няма данни завещателят да е бил юрист, да е познавал използваната в законодателството терминология и влаганото в нея юридическо съдържание или да е целял да вложи в своето волеизявление това съдържание, включително да е бил наясно, че вземанията са нещо различно от вещите и че като сочи само вещи, по този начин изключва от завещаното имущество вземанията си. Няма и причина да се приеме, че завещателят е възприемал като част от правата си по банковия влог наличие на вземане към банката. Вярно е, че при банковия влог на парична сума вложената сума става собственост на банката, а тя дължи да върне при поискване същия размер и валута – чл.421, ал.1 ТЗ, т.е., вложителят има вземане към банката, а не притежание за връщане на предадената парична сума в същите банкноти. Средностатистическият гражданин обаче възприема банковия влог като наличие на пари по банкова сметка и смята тези пари за свои, а не ги разглежда като вземане към банката в юридическия смисъл на понятието. Наличните пари са от друга страна вещи, поради което и според масовото разбиране вложителят държи парите си като вещи в банка, т.е. движими вещи. При тълкуване волята на завещателя става ясно, че той желае да остави цялото си движимо и недвижимо имущество на сестра си и обратно, не желае това имущество да отиде при единствения законен наследник-дъщеря си, защото двамата са се отчуждили с времето, а и той счита, че я е осигурил материално.

Предвид посоченото, завещанието като универсално, прави Ю. Х. наследник на Б. Л.Я. и съответно негов универсален правоприменник. Процесното завещателно разпореждане произвежда действието по чл.16, ал.1 ЗН, а съгласно разпоредбата на чл. 14 ЗН завещателят може да се разпорежда чрез завещанието с цялото си имущество, но завещателните разпореждания във всички случаи не могат да накърняват запазената част /чл. 29/. В чл. 31 ЗН е посочено, че за да се определи разполагаемата част, както и размерът на запазената част на наследника, образува се една маса от всички имоти, които са принадлежали на наследодателя в момента на смъртта му, като се извадят

задълженията и увеличението на наследството по чл. 12, ал. 2 ЗН. След това се прибавят към нея даренията с изключение на обичайните такива според тяхното положение по време на подаряването и според стойността им по време на откриването на наследството за недвижимите имоти и по време на подаряване- за движимите. Наследствена маса се прави във всички случаи, освен ако наследодателят е оставил универсално завещание и с дарение/я или завет/и не се е разпоредил с друго свое имущество. Същото е възприето в решение № 155/06.02.2019 г. по гр. д. № 1230/2018г. на Върховен касационен съд, 2-ро гр. отделение, в мотивите на което е посочено, че е трайна практиката на Върховния касационен съд, че при накърняване на запазената част с универсално завещание или с дарение, което изчерпва цялото наследствено имущество, не е необходимо формиране на наследствена маса по чл. 31 ЗН, а намалението, съответно, възстановяването на запазената част, се извършва в дробна част от цялото имущество. В този смисъл са решение № 25/12.02.2016 г. по гр. д. № 4119/2015г. на I г.о., решение № 150/25.11.2016 г. по гр.д. № 1818/2016 г. на II г.о., решение № 82/16.03.2011г. по гр.д. № 221/2010 г. на II г.о. По делото е установено, че завещателното разпореждане е универсално, както и че приживе наследодателят не е извършвал дарствени или завещателни разпореждания в полза на ищеца или на трети лица, поради което няма основания за формиране на наследствена маса, с оглед на което и съдът законосъобразно не е събирал доказателства.

орна баня, която е построил за

По предявения иск с правно основание чл.30 от ЗН следва да бъде разгледано направеното възражение за неоснователност на иска поради неприемането по опис на наследството по реда на чл.30, ал.2 от ЗН. Ответницата е възразила, че ищцата не е приела наследството по опис в предвидения в чл.61 от ЗН тримесечен срок, което се явява предпоставка за реализиране на правото да се иска възстановяване на запазена част от

наследството спрямо заветник, който не е призован към наследяване, какъвто се счита ответницата, сестра на завещателя. С ТР № 3/2013 г. по тълк.д. № 3/2013 г., на ОСГК е дадено тълкуване на въпроса какво е правното значение и последици при липса на прието наследство по опис в производството по иск по чл. 30, ал. 1 ЗН за възстановяване на накърнена запазена част, насочен спрямо лице, което не е от кръга на лицата, призовани към наследяване. В т. 4 от същото се сочи, че приемането на наследството по опис е **материална предпоставка** за реализиране правото да се иска възстановяване на запазена част от наследството спрямо заветник или надарен, който не е призован към наследяване. Когато призовано към наследяване лице претендира възстановяване на запазената си част от наследството спрямо заветник или надарен, който не е призован към наследяване, посредством това заявление се изразява воля да се защитава правото на наследника по закон да ограничи отговорността си за направените от наследодателя завети само до размера на запазената част, както и да се иска намаляване на извършените приживе от наследодателя дарения до размера на разполагаемата част. В мотивите на цитираното тълкувателно решение е прието, че изискването за приемане на наследство по опис е предпоставка за реализиране на правото да се иска възстановяване на запазена част от наследството, само когато наследодателят е извършил дарствени разпореждания или частни завещателни разпореждания, **но не и когато завещателното му разпореждане е универсално** /в последната хипотеза общото завещателно разпореждане съгласно чл.16, ал.1 ЗН придава на лицето, в полза на което е направено, качеството **наследник**, а не на кредитор на наследството/, както и когато завещание, което не е било известно, е било открито след приемането на наследството по смисъла на чл. 55 ЗН. При така приетото разрешение фактът, че ищецът не е приел наследството по опис не рефлектира върху правото му по чл. 30 ЗН. Изводът е същият, искът по чл. 30 ЗН е основателен, запазената част на ищеца в размер на $\frac{1}{2}$ е накърнена и подлежи на възстановяване без съставяне на наследствена маса по чл. 31 ЗН.

Относно искът за делба:

По делото не се спори относно описаните в завещанието недвижими имоти, както и че от описаните движими вещи, че наследодателят е притежавал автомобил със специално предназначение, р е г. № *****

представляваща къмпинг автомобил, марка Мицубиши Д, рама № JMBL038PPGU400434, двигател № 4D65GS7843, цвят: бежов, че той е съществувал към момента на приключване на устните състезания и че се е намирал във фактическата власт на ответника. След смъртта на наследодателя Б. Л.Я. правото на собственост върху процесиите имоти е преминало върху ответника Ю. Л. Х. по силата на процесното универсално завещание. С оглед уважаването на иска по чл. 30 ЗН, 1/2 част от наследството се възстановява на ищеца и по силата на чл. 5, ал. 1 ЗН последният придобива половината от притежаваните от баща му имущества. Между страните е налице съсобственост върху процесиите имоти при равни дялове, възникнала по силата на наследствено приемство по закон и по завещание. Доколкото в случая намаляването на завещателното разпореждане се извършва в дробна част, разпоредбата на чл. 34 ЗН не е приложима.

Съдът е допуснал до съдебна делба правното на собственост върху самостоятелен обект в сграда с идентификатор 68134.203.416.1.8, **поземлен имот** с идентификатор 68134.1930.455 и разположените в него **жилищна сграда** с идентификатор 68134.1930.455.1 и сграда с идентификатор 68134.1930.455.7 с предназначение хангар, депо гараж, както и върху автомобил със специално предназначение, рег. № ***** при дялове, както следва: 1/2 идеална част за А. Б. Л. и 1/2 идеална част за Ю. Л. Х., обстоятелство, което не се оспорва във въззивната жалба. Не се оспорва и констатацията, че останалите постройки в делбения поземлен имот са такива на допълващо застрояване и не представляват самостоятелни обекти на правото на собственост, а подобрения в имота, поради което те следва да се делят заедно с него и искът за допускането до делба на тези постройки следва да бъде отхвърлен.

На основание чл.271, ал.1, изр.1, ГПК, първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено.

Предвид изхода на делото и предявената претенция на въззиваемата/ищца следва да бъдат присъдени разноски за въззивната инстанция във вид на адвокатско възнаграждение в размер на 1875 лв.

Водим от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение от 23.12.2022 г. по гр.д. № 3333/22 г. на СРС, ГО, 126 състав.

ОСЪЖДА Ю. Л. Х., ЕГН *****, с постоянен адрес: гр.София, СО, ул.*****, чрез пълномощника адвокат Р. А., със съдебен адрес: гр.София, ***** **да заплати** на А. Б. Л., ЕГН *****, с адрес: гр.София, кв. „Горна баня“, ул.*****, чрез пълномощника по делото адвокат Н. Ш. от САК адвокатско възнаграждение за въззивната инстанция в размер на 1875 лв.

Решението може да се обжалва пред ВКС в едномесечен срок от връчване преписа на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____